

RIKSADVOKATEN

Justisdepartementet
Sivilavdelingen
Postboks 8002 Dep
0030 OSLO

Sendes også pr. faks, att: avdelingsdirektør, Wenche L. Kvernland

REF :
201004149-/EKY

VÅR REF.:
Ra 10-198 KAK/eff
791

DATO
17.08.10

HØRING – FORSLAG TIL LOVENDRINGER FOR GJENNOMFØRING AVTALE 19. DESEMBER 2003 MELLOM EU, ISLAND OG NORGE, SAMT ANNEN TILLEGGSPROTOKOLL TIL DEN EUROPEISKE KONVENSJON OM GJENSIDIG HJELP I STRAFFESAKER

Det vises til departementets høringsbrev av 26. mars 2010 og til kontakt med avdelingsdirektør Wenche Kvernland om utsatt frist for å gi uttalelse herfra.

Riksadvokaten tiltrer departementets forslag om ratifisering av avtalen av 19. desember 2003 mellom EU og Norge (og Island) av visse bestemmelser i konvensjon av 29. mai 2000 mellom EU's medlemsstater og protokoll av 2001 til denne konvensjonen, samt annen tilleggsprotokoll av 8. november 2001 til den europeiske konvensjon om gjensidig hjelp i straffesaker.

I en situasjon hvor kriminaliteten i økende grad er grenseoverskridende og organisert, er det åpenbart behov for at Norge slutter seg til nye internasjonale avtaler om strafferettslig samarbeid som kan bidra til mer effektiv kriminalitetsbekjempelse.

Forbehold og erklæringer

Riksadvokaten har ikke merknader til departementets forslag om endringer i erklæringer og forbehold gitt til 1959-konvensjonen.

Vi slutter oss videre til departementets forslag om forbehold og erklæringer til 2000-konvensjonen. Særsilt bemerkes:

Artikkel 20 nr. 7 – Erklæring om behovet for varsel om avlytting

Riksadvokaten er usikker hvorvidt det bør avgis erklæring etter artikkel 20 nr. 7 om at norske myndigheter ikke trenger å motta varsel fra stater som ønsker å foreta kommunikasjonskontroll av personer som befinner seg på norsk territorium dersom dette skjer uten rettslig eller teknisk bistand fra norske myndigheter. Om man vil gi en slik erklæring bør denne formentlig bare gjelde overfor stater som forholder seg tilsvarende.

Postadresse:
Postboks 8002 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse:
Stortorvet 2
0155 OSLO

Telefon:
22 47 78 50

Telefaks:
22 33 31 12

En er ikke kjent med om det er stater som har avgitt slik erklæring. Etter riksadvokatens syn kan det uansett være formålstjenlig å vinne erfaring gjennom praksis før en eventuelt går videre med dette spørsmålet. Kripos vil være et naturlig kontaktpunkt her i landet for varsler etter artikkel 20.

Riksadvokaten er kjent med at Kripos har utfyllende kommentarer til dette punktet, og en henleder således departementets oppmerksomhet mot disse.

Artikkel 24 (1) bokstav c) – erklæring om kompetanse til å sende og motta anmodninger om bistand etter artikkel 12 (kontrollerte leveranser), artikkel 13 (felles etterforskningsgrupper) og artikkel 14 (infiltrasjon)

Riksadvokaten antar at det ikke er behov for at andre enn de myndigheter som allerede er erklært som rettshåndhevende myndigheter etter 59-konvensjonen (domstolene, statsadvokatene og politimestrene) er kompetente etter 2000-konvensjonen. Det legges til grunn at sjefen for Kripos, sjefen for Økokrim og sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste omfattes av foranstående.

Riksadvokaten slutter seg til departementets forslag til forbehold og erklæringer til Annen tilleggsprotokoll. Særskilt bemerkes:

Artikkel 26 nr. 5 – Erklæring om bruk av personopplysninger

Etter riksadvokatens syn bør det gis erklæring om at personopplysninger som er oversendt en annen part som ledd som i gjennomføring av en bistandsanmodning, ikke skal brukes til andre formål enn det de er innhentet for, uten at det innhentes samtykke på forhånd.

Lovendringer

Riksadvokaten slutter seg til departementets vurderinger og forslag til lovendringer.

En bemerker dog kort til høringsbrevets punkt 12 om informasjon om bankkonto, transaksjoner mv. (2001-protokollen artikkel 1 til 4):

Pkt. 12.3 Overvåking av banktransaksjoner (artikkel 3)

Høringsbrevet etterlater et inntrykk av at det etter norsk rett ikke er adgang til å kreve fortløpende overvåking av transaksjoner til eller fra en bankkonto. Det er etter riksadvokatens syn neppe riktig, jf. straffeprosessloven § 210b som gir hjemmel for at retten – forutsatt at nærmere angitte vilkår er oppfylt – kan gi banken pålegg om slik fortløpende overvåking.

Pkt. 12.4 Konfidensialitet (artikkel 4)

Dersom taushetsplikt etter artikkel 4 betyr at underretning aldri skal gis, er det tvilsomt om våre internrettslige regler i tilstrekkelig grad ivaretar konvensjonsforpliktelsen på dette punktet.

Straffeprosessloven § 216c fjerde ledd gir riktignok hjemmel for at retten ved kjennelse kan pålegge den impliserte banken taushetsplikt om utleveringspålegg etter straffeprosessloven § 202b (banktransaksjoner fremover i tid), men slike pålegg er tidsbegrenset.

I utgangspunktet plikter påtalemyndigheten å gi mistenkte eller andre som rammes, underretning om utleveringspålegg etter straffeprosessloven §§ 210 og 210b. Etter samme lovs §§ 210a og 210c kan slik underretning etter rettslig beslutning utsettes for inntil 8 uker av gangen, og underretning skal senest gis når tiltale tas ut. Med unntak for overtredelse av straffeloven kapittel 8 eller 9 kan det ikke bestemmes at underretning skal unnlates helt.

Forskrift om gjensidig hjelp i straffesaker

Riksadvokaten støtter forslaget om at det gis nærmere regler om rettsanmodninger i en egen forskrift om gjensidig hjelp i straffesaker. Sammen med en oppdatert versjon av departementets rundskriv G-19/2001 vil dette utvilsomt lette tilgjengeligheten til regelverket på området.

Departementet foreslår at kompetansen internt i påtalemyndigheten til å etterkomme og fremme rettsanmodninger reguleres i forskrift, jf. forskriftsforslaget §§ 7 og 11. Etter riksadvokatens syn bør reguleringen av interne kompetanseforhold heller skje i rundskrivs form, for eksempel ved at det i samråd med riksadvokaten gis mer utfyllende retningslinjer i den oppdaterte utgaven av departementets rundskriv G-19/2001. Dersom det er nødvendig å foreta endringer vil det være både enklere og raskere å endre et påtaledirektiv enn en forskrift. Hvorvidt reguleringen skjer ved forskrift eller i rundskriv antas uten betydning for utenlandske myndigheter.

I pkt. 11.7 side 65 i høringsbrevet fremgår at 2000-konvensjonen artikkel 21 ikke løser spørsmålet om refusjon av teleoperatør/teletilbyders eventuelle merutgifter ved teknisk bistand til kommunikasjonskontroll eller kostnader i forbindelse med kommunikasjonsavlytting som skjer via norsk jordstasjon. Departementet angir at spørsmålet bør reguleres i forskrift. En kan imidlertid ikke se at dette forhold er omhandlet i det foreliggende forslaget til forskrift.

Tor-Aksel Busch

Kjerstin Apall Kvande
førstestatsadvokat